

POSTANOWIENIE

27 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 27 lipca 2023 r. w Izbie Cywilnej
w Warszawie
wniosku D.L.

o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego M.K. wymogów
niezawisłości i bezstronności w sprawie I CSK 1811/23

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Powód D.L., w piśmie procesowym datowanym na 29 czerwca 2023 r., na podstawie art. 29 § 5-7 i 9 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1093; dalej: „uSN”), wniósł o stwierdzenie, że sędzia Sądu Najwyższego M.K., wyznaczony do rozpoznania sprawy o sygn. akt I CSK 1811/23, nie spełnia wymogów niezawisłości i bezstronności, z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu, tj. o stwierdzenie istnienia przesłanek, o których mowa w art. 29 § 5 uSN.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek podlegał odrzuceniu.

Zgodnie z art. 29 § 5 uSN dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli

w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Artykuł 29 § 9 uSN nakazuje, by wniosek o zbadanie ww. wymogów czynił zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierał: 1) żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5; 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Natomiast stosownie do art. 29 § 10 uSN wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

Wniosek powoda w oczywisty sposób nie czyni zadość tym wymaganiom. Wprawdzie we wniosku wskazano na okoliczności towarzyszące powołaniu M.K. na urząd sędziego Sądu Najwyższego, ale nie odniesiono się w żaden sposób do postępowania sędziego po powołaniu, co samo w sobie stanowi podstawę do odrzucenia wniosku.

Nie wskazano również, że ze względu na charakter sprawy i okoliczności związane z powołaniem sugerowany deficyt niezawisłości czy bezstronności sędziego może wyrzucić jakikolwiek wpływ na wynik tej sprawy. Powód nie wskazał bowiem, jak w okolicznościach sprawy I CSK 1811/23 ewentualne naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności związane z powołaniem na urząd sędziego i późniejszym postępowaniem sędziego mogłoby wpływać na jej wynik (przy uwzględnieniu okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy). W tym zakresie powód ograniczył się do lakonicznego stwierdzenia, iż „w ocenie powoda okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego, w okolicznościach niniejszej sprawy oraz argumentów przywołanych w piśmie z dnia 16 czerwca 2023 r., mogą doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy”. Powód zatem nie precyzuje tych okoliczności, a we wniosku skupia się jedynie na kwestii powołania M.K. na urząd sędziego, co samo w sobie jest niewystarczające do uznania wniosku powoda za zasadny.

Wskazane przez powoda okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego mają zatem charakter ogólny i mogłyby oddziaływać na ocenę dochowania standardu niezawisłości i bezstronności w każdej sprawie rozpatrywanej przez sędziego, co w oczywisty sposób nie odpowiada założeniom ustawodawcy.

Należy przy tym zaaprobować stanowisko zawarte w postanowieniu Sądu Najwyższego z 23 lutego 2023 r., I ZB 44/22, że przez okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 uSN należy rozumieć nie okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), lecz indywidualne okoliczności powołania, odnoszące się do konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności. Podobne stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny, który w postanowieniu z 14 lutego 2023 r., I FSK 2040/22, wskazał, że przy ocenie zachowania standardu niezawisłości i bezstronności nie można oprzeć się jedynie na okolicznościach towarzyszących powołaniu sędziego. Tym samym podważenie niezawisłości lub bezstronności sędziego nie może opierać się jedynie na stwierdzeniu, że sędzia został powołany na wniosek KRS ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Konieczne jest więc skonkretyzowanie, jakie okoliczności towarzyszące powołaniu konkretnego sędziego, a także występujące po jego powołaniu oraz mające ścisły związek z jego osobą i osobą wnioskodawcy mogą wpływać na brak bezstronności i niezawisłości sędziego w danej sprawie (zob. postanowienie SN z 14 czerwca 2023 r., III CB 16/23).

Szczegółowa analiza przedmiotowego wniosku uzasadnia twierdzenie, że w odniesieniu do wskazanego w art. 29 § 5 w zw. z § 9 uSN wymogu okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego opiera się on w istocie nie na indywidualnych okolicznościach powołania M.K. na urząd sędziego Sądu Najwyższego (żadna tego rodzaju zindywidualizowana okoliczność nie została przez wnioskodawcę powołana), lecz koncentruje się na występującej – zdaniem wnioskodawcy – systemowej nieprawidłowości powoływania sędziów, której wnioskodawca upatruje

w ukształtowaniu Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie ustawy z 8 grudnia 2017 r.

Tego rodzaju abstrakcyjnie sformułowane zarzuty nie mogą odnieść skutku w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 29 § 5 i n. uSN, gdyż celem tej instytucji nie jest umożliwienie kwestionowania przewidzianego przez ustawodawcę systemu powoływania sędziów, ale ocena indywidualnych okoliczności dotyczących powołania konkretnego sędziego oraz jego zachowania po powołaniu, przy czym ocena ta powinna nastąpić w kontekście konkretnej sprawy.

Powyższe zaniechania niewątpliwie świadczą o niedochowaniu wymagań z art. 29 § 9 pkt 2 uSN. Brak ten ma przy tym, zgodnie z art. 29 § 10 uSN, charakter nieusuwalny i musi skutkować odrzuceniem wniosku.

Niezależnie od powyższego, wniosek zawierał również brak natury formalnej ogólnej (art. 29 § 9 *primo* uSN), dotyczący wymogu określonego w art. 126 § 3 k.p.c. Wniosek został podpisany przez adw. P.B., która nie legitymowała się pełnomocnictwem do reprezentowania powoda (takie pełnomocnictwo nie zostało załączone do wniosku ani nie zostało złożone w sprawie I CSK 1811/23 i w sprawie głównej). Ten brak również stanowi podstawę odrzucenia wniosku (art. 29 § 10 uSN).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.

[P.L.]

[ał]